

Bölüm 11

ELEKTRONİK PARTİ İLE PARTİ İÇİ DEMOKRASİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ferhat USLU¹
Huzeyfe KARABAY²

GİRİŞ

Son yıllarda yoğun bir şekilde gerçekleşen dijitalleşmeyle birlikte özel ve kamusal alandaki görüşmeler, tartışmalar ve müzakereler sanal gerçeklikle farklı bir boyut kazanmıştır. Daha önce yüz yüze gerçekleştirilmek zorunda kalınan birçok faaliyetler ve etkinlikler, günümüzde internet ortamına taşınmıştır. Gerçek ve tüzel kişiler bilgi teknolojilerindeki hızlı değişim ve gelişime uyum sağlamada hiç zorlanmamışlar; sanal mecraların bireysel kullanımı dünya genelinde gündен güne artmaya devam etmiştir. İnternet çağına uyum sağlama sürecinde, siyasi partilerin de tıpkı diğer gerçek ve tüzel kişiler gibi hızlı bir şekilde tepki verdikleri gözlenmektedir.

Literatüre yeni yeni girmekte olan e-demokrasi ve e-katılım gibi kavramlar, sanal gerçekliği hayatın merkezine sokmayı hedeflemektedir. E-demokrasi bir taraftan demokrasinin çağdaş görünümü haline gelirken, diğer taraftan da demokrasinin toplumsal etkisinin özellikle sosyal ağlar yardımıyla görünür kılınmasına hizmet etmektedir. Diğer taraftan e-katılım ise, toplumun, siyasi yöneticiler tarafından alınacak kararlara göstereceği tepkinin ölçülmesi konusunda hızlı ve güvenilir bir ağ-toplum birlikteliğini gündeme getirmektedir.

E-demokrasi ve e-katılım kavramları nihayetinde siyasi oluşumların e-partileşmesine neden olmaktadır. Sanal mecralarda varlık gösteren ve meşruiyet kazanan siyasi partiler, propagandalarını yine sanal platformlarda yapmakta ve parti kararlarını kamuoyuyla sanal araçlar vasıtasıyla paylaşmaktadır. Partilerin sanallaşmasıyla, parti içi demokrasi kavramının da bu değişimden etkilenmemesi düşünülemezdi. Partilerde aktif ya da pasif görevli konumundaki partililerin, radyo-televizyon medyasının alternatifi olan yeni dijital medyada artık sürekli görünüyor olmaları, parti disiplininin sağlanması amacıyla kişisel davranışların

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı, anayasa.hukuku@hotmail.com.

² Avukat, Kırıkkale Belediyesi, hkarabayy@gmail.com.

yaşatmak için partilerin kendilerini sürekli güncellemeleri ve bilgi çağına uyum sağlamak için gerekli değişim ve dönüşüme yakın olmaları gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Adalet ve Kalkınma Partisi Resmi Facebook Sayfası (2020a), 05.02.2020 tarihinde, <https://www.facebook.com/akparti> adresinden ulaşılmıştır.
- Adalet ve Kalkınma Partisi Resmi Twitter Sayfası (2020b), 05.02.2020 tarihinde <https://twitter.com/akparti> adresinden ulaşılmıştır.
- Abu-Shanab, E. & Al-Dalou, R. (2012). "E-participation Initiatives: A Framework for Technical Tools", *The 2012 International Arab Conference of e-Technology (IACe-T'2012)*, At Zarqa, Jordan.
- Anadolu Ajansı (2020), "AK Parti'den Kadınlara 'Online Başvuru' Çağrısı", 05.02.2020 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/politika/ak-partiden-kadinlara-online-basvuru-cagrisi/1723757> adresinden ulaşılmıştır.
- Cumhuriyet Halk Partisi Resmi Facebook Sayfası (2020a), 05.02.2020 tarihinde <https://www.facebook.com/herkesicinCHP> adresinden ulaşılmıştır.
- Cumhuriyet Halk Partisi Resmi Twitter Sayfası (2020b), 05.02.2020 tarihinde <https://twitter.com/herkesicinchp> adresinden ulaşılmıştır.
- Çabuk, U. C., Çavdar, A. & Demir, E. (2016). «E-Demokrasi: Yeni Nesil Doğrudan Demokrasi ve Türkiye'deki Uygulanabilirliği», 21. *Türkiye'de İnternet Konferansı (INET)*, Ankara.
- Çelik, A. (1998), «Bilgi Toplumu Üzerine Bazı Notlar», *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C. 15, S. 1.
- Elektronik Demokrasi Platformu (2016), "Olağanüstü Kurucular Kurulu Toplantısı Karar Tutanağı", 06.02.2020 tarihinde https://www.eparti.org/public/reports/toplantı-tutanagi_310820_16.pdf adresinden ulaşılmıştır.
- Ekizceleroğlu, R. (2008). *Türkiye'de Parti İçi Demokrasinin Hukuksal Boyutları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Husted, E. (2019). "Party Organization in the Digital Age", *Ephemera Theory & Politics in Organization*, C. 19, S. 3.
- Maraş, G. (2015). "Kamu Yönetimlerinde E-Devlet ve E-Demokrasi İlişkisi", *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 37.
- Gerbaudo, P. (2018). *The Digital Party: Political Organisation and Online Democracy*, London, Pluto Press.
- Gündoğdu, H.G. (2014). *Yönetim Katılımda Etkinlik İçin Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kullanılması: E-Katılım ve E-Demokrasi Bağlamında Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kneuer, M. (2016). "E-Democracy: A New Challenge for Measuring Democracy", *International Political Science Review*, C. 37, S. 5.
- Milliyetçi Hareket Partisi Resmi Facebook Sayfası (2020a), 05.02.2020 tarihinde <https://www.facebook.com/milliyetcihareketpartisi> adresinden ulaşılmıştır.
- Milliyetçi Hareket Partisi Resmi Twitter Sayfası (2020b), 05.02.2020 tarihinde https://twitter.com/MHP_Bilgi adresinden ulaşılmıştır.
- Milliyetçi Hareket Partisi Resmi Instagram Sayfası (2020c), 05.02.2020 tarihinde <https://www.instagram.com> adresinden ulaşılmıştır.
- Murat Yanık (2005), "Yeniden Doğrudan Demokrasi", *E-Akademi (Aylık İnternet Dergisi)*, Temmuz 2005, S. 41, par. 41, 22.01.2020 tarihinde <http://www.eakademi.org/incele.asp?konu=Yeniden+Dogrudan+Demokrasi&kimlik=1120134975&url=makaleler/myanik-1.htm> adresinden ulaşılmıştır.
- Murat Yanık (2002), *Parti İçi Demokrasi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2002.
- Open Democracy (2018), "Digital Parties on the Rise: a Mass Politics for the Era of Platforms", 28.01.2020 tarihinde <https://www.opendemocracy.net/en/digitaliberties/digital-parties-on-rise-mass-politics-for-era-of-platforms/> adresinde ulaşılmıştır.

Güncel Maliye ve Kamu Yönetimi Çalışmaları

- Öztürk, İ. Y. (2006). *E-Devlet Bağlamında E-Demokrasi: Türkiye’de ve Dünyada Öne Çıkan Uygulamaları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Sæbø, Ø., Rose, J. & Flak, L. S. (2008). “The Shape of eParticipation: Characterizing An Emerging Research Area”, *Government Information Quarterly*, C. 25, S. 3.
- Reçber, V. (2018). *Demokratikleşme Sürecinde Dijital Kamusal Alan ve E Parti: Türkiye Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Rethemeyer, R. K. (2007). Policymaking in the Age of Internet: Is the Internet Tending to Make Policy Networks More or Less Inclusive?”, *Journal of Public Administration Research and Theory*, C. 17, S. 2.
- Romsdahl, R. J. (2005). “Political Deliberation and E-Participation in Policy-Making”, *Comparative Literature and Culture*, C. 7, S. 2.
- Şahin, A., Temizel, H. & Temizel, M. (2004). «Türkiye’de Demokrasiden E-Demokrasie Geçiş Süreci ve Karşılaşılan Sorunlar», 3. *Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı*, Eskişehir, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları.
- Scarrow, S. (2005). *Political Parties and Democracy in Theoretical and Practical Perspectives: Implementing Intra-Party Democracy*, Washington, National Democratic Institute for International Affairs Press.
- Şener, G., Yücel, H. & Yedikardeş, U. (2019). *Siyasi Parti Üyesi Gençlerin Sosyal Medya Kullanımı Araştırması*, İstanbul, Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği - TÜSES Ortak Yayını.
- Tsutskiridze, L. (2018). “Intra-Party Democracy: A Pathway to Political Renewal”, 24.01.2020 tarihinde <http://eecmd.org/wp-content/uploads/2018/08/Intra-Party-Democracy.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019), “*On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)*”, 15.02.2020 tarihinde <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/On-Birinci-Kalkinma-Plani.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı (2020), “Faaliyette Olan Siyasi Partiler”, 15.02.2020 tarihinde <https://www.yargitaycb.gov.tr/documents/ek1-1578900496.pdf> adresinden ulaşılmıştır.